

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 18 czerwca 2003 r.

w sprawie poddawania badaniom lub dokonywania czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej

Na podstawie art. 74 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i sposób:

- 1) poddawania oskarżonego oraz osoby podejrzanej, zwanych dalej „osobami”, oględzinom zewnętrznym oraz innym badaniom, w tym pobraniu krwi, włosów lub wydzielin organizmu,
- 2) dokonywania z ich udziałem czynności: pobrania odcisków, fotografowania, okazania w celach roz-

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 17, poz. 155.

poznawczych innym osobom, zwanych dalej „czynnościami”

— w postępowaniu karnym.

§ 2. 1. Badania przeprowadza się i czynności dokonuje się na pisemne polecenie organu prowadzącego postępowanie karne, zwanego dalej „organem postępowania”.

2. Polecenie, o którym mowa w ust. 1, powinno w szczególności zawierać dane niezbędne do identyfikacji osoby, wskazywać przedmiot i zakres badania lub czynności oraz informację o czasie i miejscu przeprowadzenia badania lub dokonania czynności.

3. Polecenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać również pytania do przeprowadzającego badanie lub dokonującego czynności, a ponadto wskazanie czynu zarzucanego oskarżonemu lub okoliczności popełnienia tego czynu.

4. W przypadku niecierpiącym zwłoki badanie przeprowadza się lub czynności dokonuje na ustne polecenie

nie funkcjonariusza organu postępowania, który obowiązany jest okazać legitymację służbową. Polecenie takie powinno zostać potwierdzone na piśmie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia jego wydania.

5. Przepisów ust. 1—4 nie stosuje się, gdy czynności dokonuje funkcjonariusz prowadzący postępowanie przygotowawcze.

§ 3. 1. Termin i miejsce badania lub czynności ustala podmiot przeprowadzający badanie lub dokonujący czynności, chyba że określi je organ postępowania.

2. Organ postępowania zapewnia obecność osoby w miejscu i w czasie przeprowadzania badania lub dokonywania czynności.

3. W razie gdy osoba przebywająca na wolności nie stawi się celem przeprowadzenia badania lub dokonania czynności z jej udziałem albo gdy z innych powodów badanie nie mogło się odbyć lub czynność nie została dokonana w wyznaczonym terminie, podmiot, o którym mowa w ust. 1, obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie organ, który wydał polecenie przeprowadzenia badania lub dokonania czynności, wskazując czas i miejsce, w którym badanie to może być przeprowadzone lub czynność ta może być dokonana.

§ 4. Organ postępowania informuje osobę o celu i zakresie badania lub rodzaju czynności oraz poucza o obowiązku poddania się poleceniom umożliwiającym przeprowadzenie badania lub dokonanie czynności.

§ 5. 1. Organ polecający przeprowadzenie badania lub dokonanie czynności zapewnia w ich trakcie odpowiednią asystę, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego przeprowadzenia badania lub dokonania czynności albo na wniosek przeprowadzającego badanie lub dokonującego czynności, zwłaszcza gdy zachodzi potrzeba zastosowania wobec osoby przymusu bezpośredniego.

2. Zastosowanie przymusu bezpośredniego podlega odnotowaniu w dokumentacji sporządzonej w wyniku wykonania badania lub czynności.

Rozdział 2

Badania

§ 6. 1. Badania mogą przeprowadzać zakłady opieki zdrowotnej:

- 1) właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby;
- 2) właściwe ze względu na siedzibę organu postępowania;
- 3) które udzieliły osobie pierwszej pomocy lekarskiej lub w których osoba przebywa na leczeniu.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach badanie przeprowadza zakład opieki zdrowotnej, albo lekarz niezatrudniony w takim zakładzie, również poza godzinami jego zatrudnienia, wskazany przez organ postępowania.

3. Badania osoby, z wyjątkiem badania stanu zdrowia psychicznego, w miarę możliwości przeprowadzają zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności.

4. W uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy przeprowadzenie badań wymaga specjalnych kwalifikacji lub urządzeń, organ postępowania może polecić przeprowadzenie badań w odpowiedniej instytucji naukowej lub specjalistycznej.

§ 7. 1. Badania przeprowadza lekarz będący specjalistą w dziedzinie medycyny właściwej ze względu na zakres badania.

2. Pobranie materiału do badań laboratoryjnych, w szczególności treści żołądka, krwi, włosów lub wydzielin organizmu, może być dokonane wyłącznie przez osobę uprawnioną do dokonywania takich czynności.

§ 8. 1. Zakład opieki zdrowotnej lub lekarz przeprowadzający badanie ustala metody i zakres postępowania lekarskiego.

2. Z pobrania materiału, o którym mowa w § 7 ust. 2, lekarz przeprowadzający badanie sporządza protokół.

§ 9. W przypadku gdy lekarz przeprowadzający badanie stwierdzi potrzebę uzyskania opinii lekarza innej specjalności albo przeprowadzenia badań pomocniczych lub obserwacji w zakładzie opieki zdrowotnej, informuje o tym niezwłocznie organ polecający przeprowadzenie badania.

§ 10. 1. W przypadku gdy, pomimo zastosowania przymusu bezpośredniego, przeprowadzenie pełnego badania jest niemożliwe, lekarz ogranicza się do wykonania badania w zakresie możliwym w tej sytuacji, umieszczając o tym informację w dokumentacji badania.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do pobrania materiału do badań laboratoryjnych, o którym mowa w § 7 ust. 2.

§ 11. Na wniosek zakładu opieki zdrowotnej lub lekarza, sąd lub prokurator żąda od zakładu opieki zdrowotnej lub od lekarza leczącego osobę jej indywidualnej dokumentacji medycznej, którą przekazuje przeprowadzającemu badanie.

§ 12. 1. Zakład opieki zdrowotnej lub lekarz przeprowadzający badanie wydaje w granicach otrzymanego polecenia opinię.

2. Opinia, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) sprawozdanie z przeprowadzonego badania;
- 2) stwierdzone u osoby podczas badania znaki szczególne, określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie wzorów kart rejestracyjnych, sposobu ich wypełniania oraz katalogów rodzajów przestępstw, cech rysopisowych i znaków szczególnych (Dz. U. Nr 118, poz. 1016 i Nr 238, poz. 2024 oraz z 2003 r. Nr 30, poz. 252);
- 3) spostrzeżenia;
- 4) wnioski.

3. Do wydanej opinii zakład opieki zdrowotnej lub lekarz dołącza protokół z pobrania materiału do badań laboratoryjnych, w szczególności krwi, włosów, treści żołądka lub wydzielin organizmu, jeśli pobierano je do badań, oraz zestawienie kosztów przeprowadzonych badań, sporządzone stosownie do wymagań określonych odrębnymi przepisami.

§ 13. 1. Badanie psychologiczne przeprowadza instytucja naukowa lub specjalistyczna albo psycholog będący biegłym sądowym.

2. Do badań psychologicznych przepisy § 8 ust. 1 i § 12 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 14. 1. Organ postępowania nie uczestniczy, z zastrzeżeniem art. 198 § 2 Kodeksu postępowania karnego, podczas badań oraz badań psychologicznych.

2. Badania oraz badania psychologiczne przeprowadza się w warunkach zapewniających osobie bezpieczeństwo i swobodę wypowiedzi. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek przeprowadzającego badanie, organ polecający zapewnia właściwie zabezpieczone pomieszczenie.

§ 15. Szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania badań na zawartość alkoholu w organizmie oskarżonego lub osoby podejrzanej regulują przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 6 maja 1983 r. w sprawie warunków i sposobu dokonywania badań na zawartość alkoholu w organizmie (Dz. U. Nr 25, poz. 117).

Rozdział 3

Czynności

§ 16. 1. Pobieranie odcisków palców, dłoni, stóp lub uzębienia odbywa się w miejscu wskazanym przez organ postępowania i w sposób umożliwiający ich utrwalenie dla badań porównawczych.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, dokonują przeszkoleni w zakresie podstaw daktyloskopii funkcjonariusze Policji prowadzący postępowanie przygoto-

wawcze, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegly sądowy.

3. Odciski uzębienia pobierają i utrwalają wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegly sądowy.

§ 17. 1. Utrwalenie obrazu twarzy, sylwetki lub określonej części ciała odbywa się w miejscu wskazanym przez organ postępowania i w sposób umożliwiający jego utrwalenie dla celów dowodowych.

2. Organ postępowania polecający dokonanie czynności, o których mowa w ust. 1, może wskazać tło, na jakim ma być wykonane utrwalenie obrazu, oraz pozycję, ubiór, uczesanie lub zarost osoby, a także wskazać rodzaj urządzenia, na którym ma być utrwalony obraz.

3. W przypadku gdy dla celów dowodowych niezbędne jest utrwalenie obrazu intymnych części ciała, czynność tę przeprowadza się pod nieobecność osób trzecich, przez osobę tej samej płci.

§ 18. 1. Okazanie osoby w celach rozpoznawczych odbywa się w miejscu i w sposób wskazany przez organ postępowania.

2. Przy okazywaniu sylwetki lub twarzy osoba, w uzasadnionych przypadkach, wypowiada słowa lub artykułuje głoski wskazane przez organ postępowania.

3. Warunki techniczne okazania w celach rozpoznawczych regulują przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie warunków technicznych przeprowadzenia okazania (Dz. U. Nr 104, poz. 981).

§ 19. 1. Utrwalenie głosu odbywa się w miejscu wskazanym przez organ postępowania i w sposób umożliwiający jego utrwalenie dla celów dowodowych.

2. Organ postępowania polecający dokonanie czynności, o której mowa w ust. 1, może określić słowa lub głoski, które powinna wypowiedzieć w jej toku osoba, a także wskazać rodzaj urządzenia, na którym głos ma zostać utrwalony.

3. Czynności, o których mowa w ust. 1, dokonują wyspecjalizowane w zakresie kryminalistyki komórki organizacyjne Policji lub biegly sądowy.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2003 r.²⁾

Minister Sprawiedliwości: w z. *J. Łankiewicz*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 stycznia 1999 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu dokonywania badań oskarżonego oraz osoby podejrzanej (Dz. U. Nr 7, poz. 63 oraz z 2002 r. Nr 193, poz. 1620), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.